

Nota van toelichting

Algemeen

1. Inleiding

Het besluit implementeert Richtlijn (EU) 2019/882 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende de toegankelijkheidsvoorschriften voor producten en diensten (PbEU 2019, L 151) (hierna: Richtlijn) met betrekking tot het personenvervoer per vliegtuig en over water.

De Richtlijn is opgesteld mede ter uitvoering van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (hierna: VN-VRPH).¹ Doel van dit verdrag is het bevorderen, beschermen en waarborgen van de rechten van mensen met een beperking. Naast persoonlijke autonomie en persoonlijke participatie, is toegankelijkheid een van de grondbeginselen van het VN-VRPH. De Richtlijn strekt ertoe de toegankelijkheid van een aantal producten en diensten voor personen met een handicap of een functionele beperking te verbeteren. Hierdoor wordt de maatschappelijke participatie voor deze groep personen vergroot. Daarnaast leidt het invoeren van geharmoniseerde toegankelijkheidsvoorschriften tot een beter functioneren van de interne markt. Belemmeringen van het vrije verkeer wegens uiteenlopende toegankelijkheidsvoorschriften worden door de Richtlijn opgeheven. Behalve op het personenvervoer per vliegtuig en over water, is de Richtlijn ook van toepassing op computerapparatuur, betaalterminals, zelfbedieningsterminals, apparatuur met interactieve computerfuncties, e-lezers, elektronische communicatiediensten, diensten die toegang verlenen tot audiovisuele mediadiensten, vervoersdiensten per bus en trein, bankdiensten, e-boeken en e-handelsdiensten. Omdat de Richtlijn sectoraal geïmplementeerd wordt, vallen deze producten en diensten buiten het toepassingsbereik van het besluit. Voor vervoersdiensten per bus en trein wordt de Richtlijn geïmplementeerd in het Besluit toegankelijkheid van het openbaar vervoer.

Het besluit betreft een strikte implementatie van de Richtlijn voor het personenvervoer door de lucht en over water. De Richtlijn moet uiterlijk op 28 juni 2022 zijn geïmplementeerd.

2. Toepassingsgebied

2.1 Algemeen

Wat betreft het personenvervoer per vliegtuig en over water heeft de Richtlijn betrekking op:

- websites;
- geleverde diensten toegankelijk via mobiele apparaten, onder meer via mobiele applicaties (c.q. apps);
- elektronische tickets en ticketingdiensten;
- het verstrekken van informatie over vervoersdiensten, waaronder realtime-reisinformatie; dit wordt, wat informatieschermen betreft, beperkt tot interactieve schermen die zich op het grondgebied van de Unie bevinden; en
- interactieve zelfbedieningsterminals op het grondgebied van de Unie, waaronder incheckautomaten, uitgezonderd terminals die als geïntegreerde onderdelen zijn geïnstalleerd in luchtvaartuigen en schepen.

In de praktijk betekent dit dat informatie over vervoersdiensten, diensten op basis van mobiele apparaten, interactieve informatieschermen en interactieve zelfbedieningsterminals, toegankelijk moeten zijn voor personen met een handicap of een functionele beperking. Het kan gaan om informatie over producten en -diensten voor personenvervoer die worden gebruikt en aangeboden door de dienstverlener, informatie vóór en tijdens de reis en informatie bij annulering van een vervoersdienst of vertraging bij vertrek. Het betreft echter ook informatie over prijzen en aanbiedingen.

In wat volgt, wordt een aantal aspecten nader toegelicht.

---

¹ Het op 13 december 2006 te New York tot stand gekomen Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (Trb. 2007, 169).

2.2 Communicatie

Het toepassingsgebied van de Richtlijn betreft alle informatie die verstrekt wordt aan een persoon over de vervoersdienst, zowel bij het boeken van een ticket als alle navolgende communicatie. Het betreft elektronische communicatie, maar ook informatie over de dienst ter plaatse. Bijvoorbeeld met betrekking tot beschikbaar personeel om mensen met een beperking te ondersteunen, liften die buiten werking zijn of diensten die tijdelijk niet beschikbaar zijn.² Ook e-mails aan personen met informatie over hun reis en tickets (boarding passes) vallen onder het toepassingsgebied van de Richtlijn. De communicatie moet voldoen aan de in bijlage I, afdeling III van de Richtlijn opgenomen toegankelijkheidsvoorschriften. Deze voorschriften hebben onder meer betrekking op waarneembaarheid, begrijpelijkheid, het aanbieden via meer dan één zintuiglijk kanaal, lettertypes en contrast.

2.3 Derde partijen

Uit artikel 2, vierde lid, onderdeel d, van de Richtlijn vloeit voort dat de toegankelijkheidsvoorschriften niet van toepassing zijn op derde partijen die (online) tickets verkopen voor diensten die ze niet zelf aanbieden. Dienstverleners die vervolgens het personenvervoer per vliegtuig of over water uitvoeren kunnen dan niet verantwoordelijk worden gehouden wanneer de door derde partijen aangeboden tickets niet voldoen aan de toegankelijkheidsvoorschriften.

2.4 Externe software

Een website wordt geacht te voldoen aan de toegankelijkheidsvoorschriften van de Richtlijn als het hardop voorlezen door externe software door de website van de dienstverlener wordt ondersteund.

2.5 Interactieve zelfbedieningsterminals

Voor lucht- en scheepvaart vallen onder meer de volgende interactieve zelfbedieningsterminals onder het toepassingsgebied van de Richtlijn:

- ticketautomaten;
- incheckautomaten;
- interactieve informatieverstrekkende zelfbedieningsterminals, met uitzondering van terminals die als geïntegreerde delen van voertuigen, luchtvaartuigen, schepen, of rollend materieel zijn geïnstalleerd.

3. Uitwerking van de toegankelijkheidsvoorschriften

Bijlage I bij de Richtlijn bevat de toegankelijkheidsvoorschriften voor producten en diensten. De bijlage is onderverdeeld in afdelingen. Afdeling I en II beschrijven de voorschriften waaraan producten moeten voldoen. De eisen die aan diensten worden gesteld zijn opgesomd in afdeling III en afdeling IV. Afdeling III bevat de toegankelijkheidsvoorschriften voor alle diensten die onder het toepassingsgebied van de Richtlijn vallen. De voorschriften strekken ertoe om het gebruik van de diensten door personen met een handicap zo veel mogelijk te bevorderen. Dienstverleners zijn ertoe verplicht om:

1. Bij het gebruik van de dienst gebruik te maken van producten die voldoen aan de toegankelijkheidsvoorschriften in afdeling I en II;
2. Informatie te verstrekken over de dienst, en wanneer producten worden gebruikt bij het verlenen van de dienst, over de link naar die producten, alsmede informatie over de toegankelijkheidskenmerken en interoperabiliteit van deze producten met hulpapparaten en voorzieningen. De informatie moet voldoen aan de volgende eisen:
  - de informatie wordt via meer dan één zintuiglijk kanaal aangeboden;
  - de informatie wordt op een begrijpelijke manier gepresenteerd;
  - de informatie wordt op een voor de gebruikers waarneembare manier gepresenteerd;
  - de informatie wordt, wat de inhoud betreft, beschikbaar gesteld in tekstformats die in alternatieve hulpformats kunnen worden omgezet, zodat zij door de gebruikers op verschillende manieren en via meer dan één zintuiglijk kanaal kunnen worden weergegeven;
  - de informatie wordt gepresenteerd met gebruikmaking van een lettertype in geschikte grootte en vorm, rekening houdend met de te verwachten gebruiksomstandigheden, en

---

² Bijlage I - Afdeling IV van de Richtlijn.

met gebruikmaking van voldoende contrast, alsmede van een aanpasbare letter-, regel- en alinea-afstand;

- niet-tekstuele inhoud wordt aangevuld met een alternatieve weergave van die inhoud; en
  - er wordt elektronische informatie verstrekt die nodig is om de dienst op een consistente en geschikte manier te kunnen leveren, en wel door deze informatie waarneembaar, bedienbaar, begrijpelijk en robuust³ te maken;
3. Websites, inclusief de daaraan gerelateerde onlinetoepassingen, en diensten op mobiele apparatuur, inclusief mobiele toepassingen, toegankelijk te maken op een consistente en geschikte manier, door ze waarneembaar, bedienbaar, begrijpelijk en robuust³ te maken; en
  4. De ondersteunende diensten (helpdesks, callcenters, technische ondersteuning, bemiddelingsdiensten en opleidingsdiensten), die, voor zover beschikbaar, via toegankelijke communicatiemethoden informatie verstrekken over de toegankelijkheid van de dienst en de compatibiliteit ervan met hulptechnologieën.

Afdeling IV bevat aanvullende eisen voor specifieke diensten. Ook voor het personenvervoer per vliegtuig en over water worden aanvullende eisen gesteld. Bij het verlenen van de dienst wordt gezorgd voor het opnemen van functies, werkwijzen, beleid, procedures en veranderingen in de uitvoering van de dienst die gericht zijn op de behoeften van personen met een handicap, en op interoperabiliteit met hulptechnologieën. Voor het personenvervoer per vliegtuig en over water bepaalt afdeling IV, onderdeel c, van de Richtlijn dat dienstverleners:

1. Zorgdragen voor informatieverstrekking over de toegankelijkheid van het vliegtuig en het schip, de omringende infrastructuur en de bebouwde omgeving en voor assistentie voor personen met een handicap; en
2. Zorgdragen voor informatieverstrekking over slimme ticketingsystemen (elektronische reservering, boeken van tickets enz.), voor realtime-reisinformatie (dienstregelingen, informatie over verkeersstoringen, verbindingdiensten, aansluiting op andere vervoermiddelen enz.), alsmede voor aanvullende dienst informatie (bijvoorbeeld personele inzet op stations, liften die buiten werking zijn of diensten die tijdelijk niet beschikbaar zijn).

Ter verduidelijking zijn in bijlage II bij de Richtlijn voorbeelden gegeven hoe aan deze eisen kan worden voldaan. Daarnaast kan geput worden uit de Richtlijnen voor Toegankelijkheid van Webcontent (hierna: WCAG-richtlijnen).⁴ Private marktpartijen kunnen ondersteuning bieden door middel van het certificeren van websites en documenten die voldoen aan WCAG-richtlijnen.

4. Micro-ondernemingen en kleine- en middelgrote ondernemingen

De Richtlijn definieert een 'micro-onderneming' als: "[een] onderneming met minder dan 10 werknemers en een jaaromzet of een jaarlijks balanstotaal van ten hoogste 2 miljoen EUR;". 'Kleine- en middelgrote ondernemingen' wordt gedefinieerd als: "ondernemingen met minder dan 250 werknemers en met een jaaromzet van ten hoogste 50 miljoen EUR of een jaarlijks balanstotaal van ten hoogste 43 miljoen EUR, micro-ondernemingen niet inbegrepen". In Nederland staat dit type ondernemingen bekend als het midden en -kleinbedrijf (hierna: MKB).

Micro-ondernemingen zijn vrijgesteld van de toegankelijkheidsvoorschriften en van elke verplichting tot naleving van deze voorschriften. Micro-ondernemingen onderscheiden zich van alle andere ondernemingen door hun beperkte personele middelen, jaarlijkse omzet of jaarlijkse balanstotaal. De lasten waarmee naleving van de toegankelijkheidsvoorschriften voor micro-ondernemingen gepaard gaan, leggen bijgevolg over het algemeen een groter beslag op hun financiële en personele middelen dan bij andere ondernemingen, en vormen vermoedelijk een onevenredig aandeel van de kosten.⁵ Hoewel deze ondernemingen vrijgesteld zijn, wordt in overweging 72 van de Richtlijn toegelicht dat alle micro-ondernemingen moeten worden aangemoedigd om diensten te verlenen die voldoen aan de toegankelijkheidsvoorschriften. Dit met het oog op een groter concurrentievermogen en groeipotentieel van deze micro-ondernemingen in de interne markt. De Richtlijn schrijft derhalve voor dat lidstaten voor micro-ondernemingen de

---

³ Robuustheid betekent het vermogen van een computersysteem om te gaan met fouten tijdens de uitvoering en om te gaan met foutieve invoer.

⁴ Opgesteld ter uitvoering van Richtlijn (EU) 2016/2102 van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2016 inzake de toegankelijkheid van de websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties (PbEU 2016, L 327).

⁵ Overweging 70 bij de Richtlijn.

nodige richtsnoeren en instrumenten geven om de toepassingen van de nationale regels tot implementatie van de Richtlijn te faciliteren.

Aan de hand van een analyse en een gesprek met de sector- en handhavingspartijen, zijn er geen micro-ondernemingen geïdentificeerd in de scheep- en luchtvaartsector. De op last van de Europese Commissie uitgevoerde "Market Impact Assessment" bevestigt dit beeld.⁶ De richtsnoeren zijn daarom niet opgesteld. Als micro-ondernemingen diensten van personenvervoer door de lucht en over water gaan aanbieden, dan zullen de voormelde richtsnoeren alsnog worden vastgesteld.

Er is geen MKB-toets uitgevoerd, gezien er weinig MKBs zijn in de relevante sectoren. Ook wordt de MKB-toets traditioneel uitgevoerd voordat een EU-richtlijn wordt opgezet. Hierbij gaat het om een lastenluwe, één-op-één implementatie van de richtlijn. Er is weinig tot geen nationale beleidsruimte, dus heeft een MKB-toets weinig meerwaarde. Bij het opzetten van de richtlijn (en de bijhorende "Market Impact Assessment") was er reeds aandacht voor MKBs.

5. Verhouding tot andere wettelijke kaders

5.1 Verhouding tot hoger recht

Omdat de EU partij is bij het VN-VRPH maken de verdragsbepalingen integraal deel uit van de rechtsorde van de EU en zijn zij bindend voor haar instellingen en de lidstaten. Bij het VN-VRPH is bepaald dat de partijen bij dat verdrag passende maatregelen nemen om personen met een handicap op voet van gelijkheid met anderen de toegang te garanderen tot de fysieke omgeving, tot vervoer, tot informatie en communicatie, met inbegrip van informatie- en communicatietechnologieën en -systemen, en tot andere voorzieningen en diensten die open staan voor of verleend worden aan het publiek. Het VN-comité voor de rechten van personen met een handicap heeft geconstateerd dat een wetgevingskader nodig is met concrete, afdwingbare en tijdgebonden ijkpunten voor het toezicht op de geleidelijke invoering van toegankelijkheid. Doordat het VN-VRPH doorwerkt in de rechtsorde van de lidstaten, zijn er aanvullende nationale bepalingen over de toegankelijkheid van producten en diensten nodig. Om dit op een geharmoniseerde manier te doen, is het noodzakelijk de uitvoering van het VN-VRPH in de EU te faciliteren met gemeenschappelijke regels. De Richtlijn beoogt dat de lidstaten hun verplichtingen uit hoofde van het VN-VRPH in verband met toegankelijkheid op geharmoniseerde wijze nakomen.

5.2 Verhouding tot bestaande EU-regelgeving

Naast de Richtlijn bestaat er al Europese regelgeving op het gebied van bescherming van de rechten van passagiers door de lucht en over water. Dit zijn:

- Verordening (EG) nr. 261/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten en tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 295/91 (PbEU 2004, L 46);
- Verordening (EG) nr. 1107/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 inzake de rechten van gehandicapten en personen met beperkte mobiliteit die per luchtvervoer reizen (PbEU 2006, L 204);
- Verordening (EU) nr. 1177/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 betreffende de rechten van passagiers die over zee of binnenwateren reizen en houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 2006/2004 (PbEU 2010, L 334).

Bovengenoemde verordeningen bevatten al bepalingen ten aanzien van informatie en toegankelijkheid. Deze bepalingen blijven gelden. Het gaat hier echter met name om verplichtingen om bepaalde informatie te verstrekken en toegankelijkheid in fysieke zin, bijvoorbeeld ten aanzien van faciliteiten op een luchthaven en assistentie bij het reizen. Diensten die reeds aan de voorschriften in deze verordeningen voldoen ten aanzien van toegankelijkheid, worden geacht ook aan de overeenkomstige voorschriften van de Richtlijn te voldoen. De

---

⁶ Deloitte "Study on the socio-economic impact of new measures to improve accessibility of goods and services for people with disabilities" *Final Report* (2014)
<http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=14841&langId=en>.

voorschriften met betrekking tot bijvoorbeeld toegankelijkheid van reisinformatie in de Richtlijn vormen een aanvulling hierop.

5.3 Verhouding tot nationale regelgeving

De grondslag voor dit besluit is artikel 2a, tweede lid, van de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (hierna: Wgbh/cz). Het onderhavige besluit dient daarom ook door de minister van VWS ondertekend te worden. De Wgbh/cz voorziet in een verbod van onderscheid. In artikel 2a, eerste lid, is vastgelegd dat degene tot wie het verbod op onderscheid gericht is, geleidelijk zorg draagt voor de algemene toegankelijkheid voor personen met een handicap of chronische ziekte, tenzij dat een onevenredige belasting vormt. Voorts is in het tweede lid bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur regels gesteld worden ter uitvoering van het eerste lid. In artikel 5b is bepaald dat het verbod op onderscheid ook geldt voor toegang tot diensten en goederen.

Met het voorstel van wet tot wijziging van diverse wetten ter implementatie van Richtlijn (EU) 2019/882 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende de toegankelijkheidsvoorschriften voor producten en diensten⁷ wordt voorgesteld om een nieuw artikel 5c in te voegen in de Wgbh/cz. Het eerste lid van dit artikel bepaalt dat de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen dienstverleners hun diensten ter uitvoering van Richtlijn (EU) 2019/882 in overeenstemming met de bij of krachtens die maatregel gestelde regels – in dit geval de bepalingen van onderhavig besluit – inzake de toegankelijkheid van die diensten verlenen. Na de inwerkingtreding van de Implementatiewet toegankelijkheidsvoorschriften producten en diensten, berust dit besluit op dit artikel 5c. Hoewel artikel 2a, tweede lid, van de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte een grondslag biedt voor dit besluit, is het nieuwe artikel 5c expliciet toegesneden op regels ter uitvoering van de Richtlijn. Bepalingen van de Richtlijn die zich niet louter beperken tot het personenvervoer door de lucht en over water worden via genoemde implementatiewet elders in de wetgeving geïmplementeerd. Met de implementatiewet worden wijzigingen voorgesteld in de volgende wetten: de Warenwet, de Wgbh/cz, de Telecommunicatiewet, het Burgerlijk Wetboek, de Overgangswet nieuw Burgerlijk Wetboek, de Wet op het financieel toezicht en de Wet handhaving consumentenbescherming.

Wat betreft het toezicht op de naleving en de handhaving van de verplichtingen vastgelegd in het onderhavige besluit wordt in de Wet handhaving consumentenbescherming in de bijlage in onderdeel g het onderhavige besluit opgenomen, naar analogie met de reeds daar opgenomen EU-verordeningen en wetsartikelen op het gebied van passagiersrechten. Op toezicht en naleving wordt hieronder in paragraaf 7 nader ingegaan.

6. Gevolgen

De Richtlijn beoogt toegankelijkheid tot onder andere vervoersinformatie, e-lezers, zelfbedieningsterminals en diensten te verhogen voor alle burgers, inclusief mensen met een beperking. Een omgeving waar producten en diensten beter toegankelijk zijn, draagt bij tot een inclusievere samenleving en maakt het voor personen met een handicap gemakkelijker om zelfstandig te leven.

Daarnaast bevorderen geharmoniseerde toegankelijkheidsvoorschriften het functioneren van de interne markt door het opheffen of voorkomen van belemmeringen voor het vrije verkeer van producten en diensten.

7. Toezicht en handhaving

Artikel 29 van de Richtlijn vereist dat lidstaten ervoor zorgen dat de Richtlijn wordt nageleefd. Daartoe moeten overheidsorganen, particuliere verenigingen, organisaties of andere juridische entiteiten die er een legitiem belang bij hebben dat deze richtlijn wordt nageleefd, de mogelijkheid hebben om via de bevoegde bestuursrechtelijke instantie of de rechter te bewerkstelligen dat de nationale bepalingen waarin deze richtlijn is omgezet, het onderhavige besluit, worden nageleefd. Ook consumenten moeten de mogelijkheid hebben om via de bevoegde bestuursrechtelijke instantie of de rechter te bewerkstelligen dat de nationale bepalingen waarin deze richtlijn is omgezet, worden nageleefd.

---

⁷ Het voorstel ligt voor ter internetconsultatie tot en met 25 februari.

Hieraan is uitvoering gegeven door in het bovenliggende voorstel van wet tot wijziging van diverse wetten ter implementatie van Richtlijn (EU) 2019/882 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende de toegankelijkheidsvoorschriften voor producten en diensten de Inspectie Leefomgeving en Transport (hierna: ILT) in de Wet handhaving consumentenbescherming aan te wijzen als bevoegde autoriteit voor inbreuken op het onderhavige besluit. Daarmee kan de ILT namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat overgaan tot het opleggen van een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete in het geval van niet-naleving door een dienstverlener.

Een verzoek tot handhaving aan de ILT door een passagier of andere belanghebbende valt onder de reikwijdte van de Algemene wet bestuursrecht. De daarin opgenomen bepalingen met betrekking tot het indienen van een aanvraag en het nemen van een besluit door het bestuursorgaan zijn van toepassing.

De onderhavige wijzigingen zijn voor een Handhaafbaarheid, Uitvoerbaarheid en Fraudebestendigheids-toets (HUF-toets) aan de ILT voorgelegd.

8. Financiële gevolgen

Het onderhavige besluit heeft financiële gevolgen voor het rijk. Deze financiële gevolgen vloeien met name voort uit de verplichtingen inzake toezicht op naleving en handhaving.

9. Administratieve lasten en nalevingskosten

Betrokken ondernemingen moeten zelf evalueren of hun dienstverlening voldoet aan de toegankelijkheidsvoorschriften. De aanpassing van hun dienstverlening aan de toegankelijkheidsvoorschriften geeft aanleiding tot het moeten maken van kosten. Deze aanpassingen mogen echter niet leiden tot een onevenredige last voor de betrokken ondernemingen. Als sprake is van een onevenredige last dan hoeft de dienst niet te voldoen aan de toegankelijkheidsvoorschriften. De beoordeling of sprake is van een onevenredige last moet door een onderneming worden gedaan en bewaard en in bepaalde omstandigheden worden herzien. Ten behoeve van de beoordeling of er sprake is van een onevenredige last bevat bijlage VI bij de Richtlijn hiervoor criteria, te weten:

1. verhouding van de nettokosten van de naleving tot de totale kosten van het verlenen van de dienst. Voor het beoordelen van de nettokosten moet daarbij gedacht worden aan eenmalige organisatiekosten (o.a. personeelskosten en opleidingskosten) en ontwikkelingskosten (o.a. kosten voor het ontwerpen van toegankelijkheidsfuncties en voor het testen op toegankelijkheid);
2. geraamde kosten en baten voor de onderneming in verhouding tot voordelen voor personen met een handicap; en
3. verhouding van de nettokosten van de naleving van de toegankelijkheidsvoorschriften tot de netto-omzet van de onderneming. Hiervoor gelden dezelfde criteria als onder 1.

Bedrijven zijn verplicht informatie te verstrekken over de toegankelijkheid van de relevante producten en diensten. Er wordt daarbij vanuit gegaan dat deze taak eenmalig moet worden uitgevoerd. Deze lasten houden verband met het verstrekken van informatie inzake toegankelijkheid aan de cliënt of de markttoezichtautoriteiten.

Het opstellen van de informatie inzake de toegankelijkheid van het product of de dienst wordt in de Market Impact Assessment gelijkgesteld aan één achturige werkdag.

Conform de Market Impact Assessment zou er sprake kunnen zijn van een administratieve last voor een onderneming van 144 EUR per jaar in verband het up-to-date houden en aanleveren van informatie over toegankelijkheid, en eenmalige nalevingskosten tussen de 6.000 en 13.000 EUR om aan de toegankelijkheidseisen te voldoen.⁸ Met betrekking tot het vervoer van passagiers over water gaat het hierbij om een beperkt aantal ferry- en cruisevaartmaatschappijen. Met betrekking tot het vervoer van passagiers per vliegtuig gaat het om Schiphol en de luchthavens van nationale betekenis van waar passagiersvervoer per vliegtuig wordt aangeboden, en om alle luchtvaartmaatschappijen die vluchten vanaf een Nederlandse luchthaven aanbieden. Hierbij gaat

---

⁸ Deloitte "Study on the socio-economic impact of new measures to improve accessibility of goods and services for people with disabilities" *Final Report* (2014) <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=14841&langId=en> (Market Impact Assessment).

het om meer dan tachtig luchtvaartmaatschappijen. De Market Impact Assessment beschrijft ook een algemene reductie van kosten door standaardisering binnen de interne Europese markt, omdat binnen de Unie in alle lidstaten aan dezelfde toegankelijkheidseisen van de Richtlijn voldaan moet worden. Voor passagiersvervoer per vliegtuig en over water, dat vaak grensoverschrijdend is tussen lidstaten, biedt dit dus efficiëntievoordelen.

10. Internetconsultatie

De internetconsultatie zal plaatsvinden in april-mei.

11. Voorhang

Artikel 2a, derde lid, van de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte bevat een voorhangverplichting voor een op grond van het tweede lid vast te stellen algemene maatregel van bestuur.

Artikel 1:8, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht bepaalt echter dat dit niet geldt wanneer het uitvoering van een bindend besluit van de Raad van de Europese Unie, van het Europees Parlement en de Raad gezamenlijk of van de Europese Commissie betreft.

Aangezien onderhavig besluit implementatie van een EU-Richtlijn behelst, is het ontwerpbesluit niet voorgehangen bij de beide kamers der Staten-Generaal.

12. Inwerkingtreding

Conform artikel 31 van de Richtlijn dienen de nationale bepalingen ter implementatie van de Richtlijn met ingang van 28 juni 2025 te worden toegepast. Dit is dan ook de datum waarop dit besluit bij Koninklijk Besluit in werking zal treden. De in de Richtlijn geboden uitzonderingen zijn niet van toepassing op hetgeen in onderhavig besluit wordt geregeld.

Artikelsgewijs

Artikel 1. Definities

Dit artikel vermeldt de begrippen die in het besluit worden gebruikt. Doordat het besluit de bepalingen van de Richtlijn implementeert die betrekking hebben op het personenvervoer per vliegtuig en over water zijn alleen de begrippen van de Richtlijn overgenomen die hiervoor relevant zijn.

Bepaalde definities in de Richtlijn bevatten een verwijzing naar een verordening of een richtlijn, bijvoorbeeld "diensten voor personenvervoer per vliegtuig" en "diensten voor personenvervoer over water". In het besluit is deze verwijzing niet altijd overgenomen. Waar dit de leesbaarheid verhoogt, is de omschrijving uit die verordening of richtlijn overgenomen.

In de Richtlijn wordt in een aantal definities "lidstaat" vermeld. In het besluit is dit in een aantal begrippen aangepast naar "Nederland", zodat het toepassingsgebied van het besluit wordt afgebakend en verduidelijkt. De definities van "diensten voor personenvervoer over water" en van "diensten voor personenvervoer per vliegtuig" zijn daarom voluit geschreven. Het begrip "cruise" dat onderdeel uitmaakt van de definitie van diensten voor personenvervoer over water is op zijn beurt gedefinieerd in verordening (EU) 1177/2010 waarnaar ook in de richtlijn met betrekking tot de definitie van "diensten voor personenvervoer over water" wordt verwezen.⁹ Hieronder wordt verstaan "vervoersdienst over zee of binnenwateren, uitsluitend bedoeld voor plezier of recreatie, aangevuld met accommodatie en andere voorzieningen, met meer dan twee overnachtingen aan boord." Hetzelfde geldt voor de term "Unievervoerder" die in verordening (EU) 1177/2010 gedefinieerd is en onderdeel is van de definitie van diensten voor personenvervoer over water. Deze definitie is voor de leesbaarheid hier overgenomen.

Artikel 2. Toepassingsgebied

Dit artikel bepaalt het toepassingsgebied van het besluit en is ten dele een implementatie van artikel 2 van de Richtlijn. Het toepassingsgebied van het besluit wordt afgebakend tot de in het artikel vermelde elementen van diensten van personenvervoer per vliegtuig en over water die worden verleend aan consumenten.

De in het tweede lid opgesomde inhoud op websites en mobiele toepassingen is uitgesloten van het toepassingsgebied van het besluit. Dit is een implementatie van artikel 2, vierde lid, van de Richtlijn.

Ten aanzien van de inhoud van websites en mobiele toepassingen is voor enkele onderwerpen specifiek bepaald dat het besluit niet van toepassing is als de inhoud vóór 28 juni 2025 gepubliceerd is, of als het informatie betreft die na die datum niet meer wijzigt. Dit hangt samen met het toepasselijk worden van de nationale omzettingbepalingen ter implementatie van de Richtlijn per 28 juni 2025.

Artikel 3. Toegankelijkheidsvoorschriften

Dit artikel implementeert artikel 4, derde en vijfde lid, van de Richtlijn. De diensten van personenvervoer per vliegtuig en over water moeten voldoen aan de in afdeling III en IV, onderdeel c, van bijlage I bij de Richtlijn opgenomen toegankelijkheidsvoorschriften. Afdeling III van bijlage I bepaalt dat de producten die worden gebruikt bij het verlenen van deze diensten ook moeten voldoen aan de toegankelijkheidsvoorschriften.

In bijlage II bij de Richtlijn worden voorbeelden opgesomd van de wijze waarop ertoe kan worden bijgedragen dat wordt voldaan aan de toegankelijkheidsvoorschriften.

Micro-ondernemingen zijn vrijgesteld van de verplichting om te voldoen aan de toegankelijkheidsvoorschriften.. Dit betekent bijvoorbeeld dat zij ook producten die niet voldoen aan de toegankelijkheidsvoorschriften bij het aanbieden van hun diensten mogen gebruiken.

Artikel 4. Verhouding met bestaande Uniewetgeving

Dit artikel implementeert artikel 5 van de Richtlijn. Op het gebied van consumentenbescherming in het personenvervoer per vliegtuig en over water zijn al Verordeningen nr. 261/2004, nr. 1107/2006 en nr. 1177/2010 van kracht. Als een aangeboden dienst voldoet aan de in deze verordeningen vermelde voorschriften voor de verstrekking van toegankelijke informatie en van

---

⁹ Verordening (EU) nr.1177/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 betreffende de rechten van passagiers die over zee of binnenwateren reizen en houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 2006/2004 (PbEU 2010, L 334).

informatie over toegankelijkheid, dan wordt de aangeboden dienst ook geacht te voldoen aan de bepalingen van dit besluit. Als moet worden voldaan aan de voorschriften als bedoeld in artikel 3 en deze aanvullend zijn ten opzichte van de vermelde verordeningen, dan moet de dienst ook aan deze aanvullende toegankelijkheidsvoorschriften voldoen.

Artikel 5. Verplichtingen van dienstverleners

Met dit artikel worden de in artikel 13 van de Richtlijn opgesomde verplichtingen geïmplementeerd. Dienstverleners moeten diensten aanbieden die voldoen aan de toegankelijkheidsvoorschriften. In het tweede lid van het artikel staat de verplichting van de dienstverlener om informatie te verstrekken aan het publiek over de wijze waarop de diensten voldoen aan de toegankelijkheidsvoorschriften. Bijlage V van de Richtlijn bepaalt onder meer dat de dienstverlener in de algemene voorwaarden of soortgelijk document informatie opneemt waaruit blijkt dat wordt voldaan aan de toegankelijkheidsvoorschriften.

De dienstverlener moet ervoor zorgen dat de dienstverlening altijd wordt uitgevoerd in overeenstemming met de toepasselijke toegankelijkheidsvoorschriften. Als een dienst niet conform is, moet hiervan door de dienstverlener melding worden gedaan aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. In de praktijk volstaat het om een melding te doen aan de ILT die namens die minister wordt belast met het toezicht.

Artikel 6. Fundamentele wijziging van diensten en onevenredige last

Dit artikel implementeert artikel 14 van de Richtlijn. Als voldaan wordt aan de in het eerste lid, onderdeel a en b, opgenomen voorwaarden, dan moet de aangeboden dienst van personenvervoer per vliegtuig en over water voldoen aan de toegankelijkheidsvoorschriften. Dienstverleners zijn zelf verantwoordelijk om een beoordeling uit te voeren of de voorschriften leiden tot een fundamentele wijziging dan wel een onevenredige last opleveren. Deze beoordeling moet worden bewaard en kan worden ingezien op verzoek van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. In de praktijk zal een verzoek afkomstig zijn van de ILT.

Als volgens de dienstverlener sprake is van een onevenredige last dan wordt voor elke soort of categorie dienst de beoordeling vernieuwd bij een wijziging van de aangeboden dienst. Een nieuwe beoordeling kan ook plaatsvinden op verzoek van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Een dienstverlener is verplicht om na een periode van vijf jaar sedert de laatste beoordeling een nieuwe beoordeling uit te voeren.

Artikel 7. Vermoeden van conformiteit

Dit artikel implementeert de artikelen 15, eerste en vierde lid, 24, tweede lid, en 25 van de Richtlijn. Een geharmoniseerde norm is een Europese norm die op verzoek van de Commissie is vastgesteld. Als een dienst voldoet aan geharmoniseerde normen of delen daarvan waarvan de referenties in het Publicatieblad van de Europese Unie zijn bekendgemaakt, wordt de dienst vermoed in overeenstemming te zijn met de toegankelijkheidsvoorschriften die moeten worden nageleefd op grond van dit besluit.

Dit vermoeden van overeenstemming geldt ook voor diensten die voldoen aan technische specificaties die door de Europese Commissie zijn vastgelegd in een uitvoeringshandeling. Een technische specificatie is een document waarin de technische voorschriften worden voorgeschreven waaraan een dienst of systeem moet voldoen. Als een dienst voldoet aan de voorschriften die technische specificaties of delen daarvan bestrijken, wordt vermoed dat de dienst voldoet aan de toegankelijkheidsvoorschriften in dit besluit.

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

Bijlage bij de nota van toelichting

Transponeringstabel

Bepaling Richtlijn 2019/882 betreffende de toegankelijkheidsvoorschriften voor producten en diensten	Bepaling in implementatieregeling of bestaande nationale regeling	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van de beleidsruimte
1 (Onderwerp)	Bepaling kan niet worden geïmplementeerd, doordat de bepaling slechts betrekking heeft op het onderwerp van de Richtlijn.	-	-
2, tweede lid, onderdeel c, en vierde lid (Toepassingsgebied)	2 en 9	-	-
2, eerste lid, tweede lid, onderdelen a, b, d, e en f, derde lid en vijfde lid	Bepalingen worden niet in deze AMvB geïmplementeerd, aangezien deze geen relatie hebben met deze AMvB die van toepassing is op het personenvervoer per vliegtuig of per water als dienst.		
3 (Definities), nrs.: 1, 3, 4, 14, 22, 23, 25, 26, 29, 31, 34, 40, 43 en 44	1 NB: Alleen de voor deze AMvB toepasselijke definities zijn uit de Richtlijn overgenomen.		
4, eerste lid (Toegankelijkheidsvoorschriften)	6b.1 ¹⁰ van de Wet handhaving consumentenbescherming.		
4, tweede lid (Toegankelijkheidsvoorschriften)	Bepaling wordt niet in deze AMvB geïmplementeerd, aangezien deze AMvB van toepassing is op het personenvervoer per vliegtuig of per water als dienst.		
4, derde lid (Toegankelijkheidsvoorschriften)	3, eerste lid		
4, vierde lid (Toegankelijkheidsvoorschriften bebouwde omgeving)	Bepaling wordt niet in deze AMvB geïmplementeerd, aangezien Nederland geen gebruik maakt van dit lid.	De lidstaten kunnen bepalen dat de bebouwde omgeving die door klanten van aangeboden diensten van personenvervoer over water en per vliegtuig wordt gebruikt, moet voldoen aan de toegankelijkheidsvoorschriften van bijlage III.	Nederland maakt hier geen gebruik van.
4, vijfde lid (Uitzondering micro-onderneming)	3, tweede lid		
4, zesde lid (Richtsnoeren voor micro-ondernemingen)	Bepaling wordt niet in deze AMvB geïmplementeerd, aangezien het een feitelijke handeling betreft.		
4, zevende lid (Indicatieve voorbeelden)	Deze bepaling hoeft niet te worden geïmplementeerd omdat het een		

¹⁰ Artikel 6b.1 betreft een nieuw op te nemen artikel in de Wet handhaving consumentenbescherming, opgenomen in het wetsvoorstel voor de Implementatiewet toegankelijkheidsvoorschriften producten en diensten.

	aanbeveling is ten aanzien van de lidstaten. In de nota van toelichting bij deze AMvB wordt verwezen naar de indicatieve voorbeelden in bijlage II.		
4, achtste lid (Noodnummer)	Deze bepaling hoeft niet te worden geïmplementeerd omdat het een verplichting voor de lidstaten betreft.		
4, negende lid (Bevoegdheid Europese Commissie)	Geen implementatie, richt zich tot de Commissie.		
5	4		
6-12	Bepalingen worden niet in deze AMvB geïmplementeerd, aangezien deze geen relatie hebben met deze AMvB die van toepassing is op het personenvervoer per vliegtuig of per water als dienst.		
13, eerste lid (verplichting dienstverleners)	5, eerste lid		
13, tweede lid (informatieverplichting)	5, tweede lid		
13, derde lid (procedures)	5, derde lid		
13, vierde lid (corrigerende maatregelen en kennisgeving bevoegde autoriteit)	5, vierde lid		
13, vijfde lid (informatieverplichting)	Artikel 5:20 Algemene wet bestuursrecht.		
14, eerste lid (fundamentele wijziging)	6, eerste lid		
14, tweede lid (beoordeling)	6, tweede lid		
14, derde lid (documentatie)	6, derde lid, artikel 5:20 Algemene wet bestuursrecht.		
14, vierde lid (micro-onderneming)	Deze bepaling heeft geen implementatie omdat het zich richt tot micro-ondernemingen die zich met producten bezighouden. Deze AMvB gaat alleen over bepaalde diensten.		
14, vijfde lid (beoordeling dienstverleners)	6, vierde lid		
14, zesde lid (financiering)	6, vijfde lid		
14, zevende lid (bevoegdheid Europese Commissie)	Geen implementatie, richt zich tot de Commissie.		
14, achtste lid (informatieverplichting)	6, zesde lid		
15, eerste lid (geharmoniseerde normen)	7, eerste lid		
15, tweede en derde lid (uitvoeringshandelingen)	Geen implementatie, richt zich tot de Commissie.		
15, vierde lid (technische specificatie)	7, tweede lid		
16-22	Deze bepalingen behoeven geen implementatie omdat het gaat over producten. Deze AMvB implementeert alleen de bepalingen van de Richtlijn over bepaalde diensten.		
23	Artikel 8 met betrekking tot indienen en behandelen van klachten; artikel 6b.1 van de Wet		

	handhaving consumentenbescherming met betrekking tot toezicht op naleving en handhaving.		
24, eerste lid	Behoeft geen omzetting in deze AMvB, aangezien de vermelde Richtlijnen niet passen binnen het toepassingsgebied van deze AMvB.		
24, tweede lid (vermoeden van conformiteit)	7, derde lid		
25 (technische specificaties andere Uniehandelingen)	7, vierde lid		
26	Deze bepaling kan niet worden geïmplementeerd, aangezien het de mogelijkheid betreft om als Commissie gedelegeerde handelingen te stellen.		
27	Behoeft geen omzetting. Bepaling betreft bijstand van het Comité aan de Commissie.		
28	Behoeft geen omzetting. Bepaling betreft het instellen van een werkgroep door de Commissie.		
29 (toezicht en handhaving)	6b.1 Wet handhaving consumentenbescherming		
30 (sancties)	6b.1 Wet handhaving consumentenbescherming		
31 (omzetting)	Behoeft geen omzetting. Bepaling betreft de termijn voor omzetting van de bepalingen van de Richtlijn.		
32 (overgangsmatregelen)	Dit komt terug in het wetsvoorstel tot wijziging van diverse wetten ter implementatie van Richtlijn (EU) 2019/882 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende de toegankelijkheidsvoorschriften voor producten en diensten (Implementatiewet toegankelijkheidsvoorschriften producten en diensten)		
33 (verslag en evaluatie)	Deze bepaling behoeft geen omzetting want de bepaling richt zich tot de Europese Commissie.		
34 (inwerkingtreding)	Deze bepaling behoeft geen omzetting want de bepaling gaat over de inwerkingtreding van de Richtlijn zelf.		